

WSA w Krakowie orzekł, że w sprawach legislacyjnych ważnych dla gminy, takich jak uchwalenie Statutu Sołectwa niezbędne jest przeprowadzenie konsultacji społecznych. Zasady i tryb przeprowadzania konsultacji określa rada gminy. Organ obligatoryjnie powinien podjąć dodatkowo uchwałę określającą zasady i tryb przeprowadzania konsultacji. Powszechnie przyjmuje się, że akty te mają charakter prawa miejscowego, co skutkuje koniecznością ich publikacji w wojewódzkim dzienniku urzędowym.

Rada Gminy podjęła uchwałę w sprawie uchwalenia Statutu Sołectwa. Prokurator zaskarżył powyższy akt, domagając się stwierdzenia nieważności uchwały w całości. Zarzucił istotne naruszenie art. 35 ust. 1 w zw. z art. 5a ust. 2 u.s.g. przez niepoddanie projektu konsultacjom z mieszkańcami tego Sołectwa.

WSA przyznał, że w myśl art. 5a ust. 1 u.s.g., w wypadkach przewidzianych ustawą oraz w innych sprawach ważnych dla gminy mogą być przeprowadzone na jej terytorium konsultacje z mieszkańcami gminy. Zasady i tryb przeprowadzania konsultacji określa rada gminy. Rada gminy więc powinna podjąć uchwałę określającą zasady i tryb przeprowadzania konsultacji. Powszechnie przyjmuje się, że uchwały te mają charakter prawa miejscowego, co skutkuje koniecznością ich publikacji w wojewódzkim dzienniku urzędowym. Uchwała z zakresu prawa miejscowego, która podlega obowiązkowi ogłoszenia, a która nie zostaje przekazana do ogłoszenia w wojewódzkim dzienniku urzędowym, jest w całości nieważna.

Uchwała w przedmiocie konsultacji społecznych jako prawo miejscowe, umożliwia wszystkim mieszkańcom wzięcie udziału w konsultacjach w sposób przewidziany w tych przepisach. Nie jest więc wystarczające faktyczne prowadzenie konsultacji np. na zebraniach wiejskich, ponieważ potencjalnie mieszkańcy gminy mogliby wybrać inną formę. Zasady demokratycznego państwa prawa wymagają, aby reguły partycypacji członków wspólnoty samorządu terytorialnego w tworzeniu prawa (tu: konsultacje w przedmiocie statutów) zostały z góry określone w sposób jasny (a więc w formie uchwały podejmowanej w trybie art. 5a ust. 2 ustawy o samorządzie gminnym) i były znane (poprzez wymóg publikacji takiej uchwały).

Naruszenie zasad regulujących procedurę legislacyjną aktów prawa miejscowego (tu: uchwalenie statutów bez uprzednich konsultacji przeprowadzonych zgodnie z odrębnie podjętą uchwałą w trybie art. 5a ust. 2 ustawy o samorządzie gminnym) stanowi istotne naruszenie prawa w rozumieniu art. 91 ust. 1 ustawy o samorządzie gminnym. Powołany przepis stanowi, że uchwała lub zarządzenie organu *gminy* sprzeczne z prawem są nieważne.

Wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Krakowie z dnia 19 stycznia 2023 r.